

ATATÜRK ÖYKÜLERİ
YAZAN: HİKMET ULUSOY

Hazırlayan : Ender Işık DENİZLİ

ATATÜRK ÇİÇEĞİ

Amerika'daki Vanderbilt Üniversitesi'nin başarılı profesörlerinden Doktor Kirk Land, uzun süren çalışmalarının ardından yeni bir çiçek üretmişti. Yeşil yaprakları, kan kırmızısı çiçekleriyle çok güzel bir süs bitkisiydi bu. Profesör, meslek hayatında ilk kez böylesine güzel bir çiçek üretmişti. Bunu düşündükçe her zamankinden daha mutlu ve heyecanlı hissediyordu.

Sıra çiçeğine güzel bir ad vermeye gelmişti. Dr. Land için çiçeğin adı, en az onu üretmek kadar önemliydi. Günlerdir düşünüyor ama ne yazık ki uygun bir ad bulamıyordu. O gün aradığı adı bulacağını umut ederek laboratuvarına gitti. Bir yandan çalışıyor, bir yandan çiçeğine isim arıyordu. Aklına birtakım isimler geliyor, "Hayır hayır, bu da uygun değil," diyerek hiçbirini beğenmiyordu.

Öğle saatleri olmak üzereydi. Laboratuvarın kapısı iki kez çalındı. Bugün kimseye randevu vermemişti. "Bu davetsiz konuk kim olabilir acaba?" diye düşünerek kapıyı açtı. Karşısında uzun zamandan beri görmediği bir profesör arkadaşı duruyordu. Dr. Land arkadaşını görünce çok sevinmişti, hemen onu içeri davet etti.

Biraz sohbet ettikten sonra, "Sana bir sürprizim var. Bir dakika bekle lütfen," diyerek gitti ve ürettiği çiçeği getirip arkadaşına gösterdi. Onun görüşünü almak istediği her halinden belliydi.

Arkadaşı çiçeği eline alarak incelemeye başladı. Daha öncesinde, uç yapraklarının böyle kıpkırmızı çiçeğe dönüştüğü bir süs bitkisi görmemişti.

”Hmmm!” dedi. ”Doğrusunu söylemek gerekirse güzel bir çiçek üretmişsin. Tebrik ederim seni. Peki, adını ne koydun?” diye sordu.

Doktor Land gülümsedi. ”Bu çok zor bir soru. Günlerdir üzerinde düşünüyorum ama henüz ona uygun bir ad bulamadım. Bulduğumda seninle paylaşacağımı bilmeni isterim,” diye yanıt verdi.

Dr. Land’ın arkadaşı, değerli bir şeye isim vermenin ne kadar zor olduğunu biliyordu. İstemsizce sakalıyla oynamaya başladı. Birisine yardımcı olmak istediği zamanlarda genellikle böyle yapardı... O onda laboratuvarın içerisinde bir sessizlik hakim oldu.

Bir süre böyle devam ettikten sonra arkadaşı, ”Buldum! Çiçeğine en çok yakışacak adı buldum!” diye haykırarak sessizliği bozdu. Ardından ”Türkiye’de bir Amerikan kolejini ziyaretim sırasında tanımıştım onu. Ondaki doğa sevgisi ve bilgisi, beni kendisine hayran bırakmıştı. Şimdiye kadar böylesine değerli bir lider ne tanımıştım ne de adını duymuştum,” diye konuşmasını sürdürdü.

Dr. Land bu sözlerin ardından, arkadaşını kendisine böyle hayran bırakan lideri iyice merak etmişti. Sabırsız bir şekilde “ Kim bu lider? Haydi daha fazla meraklandırma da adını söyle,” dedi.

“Bu değerli lider, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk. Bence çiçeğin adı; ‘Atatürk’ olmalı,” dedi arkadaşı.

Dr. Land, arkadaşının gözlerine bakarak, “Atatürk, Atatürk...” diye bir kaç kez kısık sesle tekrarladı. Mustafa Kemal Atatürk hakkında çok Şey bilmemesine karşın, ondan etkilenmiş ve adı kulağına hoŐ gelmişti. Arkadaşının bu teklifini hiç düŐünmeden kabul etmeye karar verdi. Çünkü bu başarılı bilim insanının, birisinden böylesine hayranlıkla bahsettiğini ilk kez duymuştu. Bunun zerine, ‘Atatürk’ adının tescil edilmesi için Dünya Bitkibilimi Dairesi’ne baŐvurdu. Burada Atatürk’ün yaptığı çalışmaların anlatıldığı toplantıda, Profesör Doktor Kirk Land’ın ürettiği çiçeğin adının “ATATÜRK” konulmasına oybirliği ile karar verildi.

Atatürk için doğa ve onun vazgeçilmez süsleri olan çiçekler çok değerliydi. Ama “Atatürk ieği”nin ayrı bir önemi vardı. Çünkü o iek, çok sevdiği iki renkten oluŐuyordu. Bu renkler; yeşil ve kırmızıydı. Yeşil doğanın, kırmızı da bayrağımızın rengiydi. Atatürk için doğa ve Türk Bayrağı vazgeçilmezdi.

Kasım-aralık aylarında aan Atatürk ieği, kısa sürede birçok ülkede insanların sıkça tercih ettiği bir süs bitkisi olmuştu. Bu çiçeğe adı verilen dünyadaki tek lider Atatürk’t.

ATATÜRK ÇİÇEĞİ

Batma Güneş

Öyle güzel olsan da,

Batma!..

Feda olsun geceler

Aydınlıklar Uğruna.

Ata'mızın en sevdiği:

Yapraktaki ve bayrağımızdaki

iki rengin çiçeği.

(Yaşamdan Damlalar, Serhat Kestel, 7 Renk Kitaplığı,
İstanbul, 2000, s.160)

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ

Öykümüze konu olan arazi bataklık, çorak, verimsiz, sivrisinek, hayvan kemikleri ve leşleriyle dolu, uçsuz bucaksız bir yerdi. Çevrede yaşayan anne ve babaların korkulu rüyası, çocuklarının bir gün bu araziye girmeleri idi. Kendilerinin bile girmeye pek cesaret edemedikleri bu korkunç yer, Ankara'ya beş kilometre uzaklıktaydı.

Ama Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal, günlerdir bu arazide, tek başına korkusuzca dolaşıyor, incelemelerde bulunuyordu. Her zaman olduğu gibi, yine kafasında birtakım düşüncelerin olduğu belliydi. Ama aklındakiler neydi? Henüz kimse bilmiyordu.

Gazi, takvim yapraklarının 1925 yılını gösterdiği güzel bir ilkbahar sabahında, ülkenin tanınmış yerli ve yabancı tarım uzmanlarını köşke çağırarak, "Ankara civarında modern bir orman çiftliği kurmak istiyorum. Burada arıcılık, tavukçuluk, sütçülük, meyvecilik, sebzeçilik ve bağcılık yapıp, halkımı modern tarım ve sanayi tekniklerine teşvik edeceğim. Sizlerden istediğim; bu düşüncelerimi gerçekleştirebileceğim bir arazi bulmanız," dedi.

O yıllarda Ankara, bozkırın ortasında bir ortaçağ kenti idi. Kurak topraklarında, karakavak ve söğütten başka ağacım yetişmediğini bilen tarımcılar, şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Mustafa Kemal'in olmayacak bir iş için zaman harcadığını düşündükleri belliydi.

Onu bir an önce bu hayalinden vazgeçirmeleri gerektiğini düşünerek, "Paşam, siz de çok iyi

biliyorsunuz ki, Ankara'nın toprağı kireçli, verimsiz, çorak ve kısız. Bu topraklarda hayalini kurduğunuz çiftliğı gerçekleştirmeniz ne yazık ki mümkün değil. Fakat İzmir ve Aydın'ın toprağı, tam sizin bahsettiğiniz projeye uygun," dediler.

Evet! Ankara toprağı kurak, verimsiz ve çoraktır. Bunu Mutafa Kemal de çok iyi biliyordu. Ama her şeyin bir yolu olduğu gibi, toprağın verimini arttırmanın da elbet bir yolu vardı. Modern tarım teknikleri sayesinde verimsiz toprakların verimli hale gelmesi mümkündü. Gazi, bu uygulamayı halkına göstermek ve böylece akıllara yer etmiş yanlış bilgileri silmek istiyordu. Bunun için de en kısa zamanda orman çiftliğini kurmalıydı. Çünkü milli ekonominin temeli tarımdı. Aksi takdirde Türkiye Cumhuriyeti'nin kalkınması söz konusu olamazdı.

"Beyler!" diye söze başladı. Gazi "Ege Bölgesi'ndeki toprağın verimli olduğunu ben de biliyorum. Ama ben orada değil, Ankara'da yaşıyorum," dedi ve oturduğu koltuktan kalktı. Çalışma masasının etrafında oturan uzmanlara, bugünkü Atatürk Orman Çiftliğı'nin yerini işaret ederek, "Pekala, bu bölgeyi gezdiniz mi?" diye sordu.

Uzmanlar iyice şaşırılmışları. Söz konusu arazinin değersiz bir yer olduğunu çok iyi biliyorlardı. "Paşam, hele o bahsettiğiniz topraklar üzerinde kesinlikle tarım faaliyetleri yapılamaz! diyerek karşı çıktılar.

Yüzüne belli belirsiz bir gülümseme yayılan Gazi Mustafa Kemal, duymak istediği sözleri işitmişti. Çünkü onun hedefi, uğraşıldığında her topraktan verim alınabileceğini halkına göstermekti. Doğru yolda ilerlediğini düşündü. Bundan böyle kaybedilecek bir dakikası bile yoktu. Tarım uzmanlarını yollar yollamaz, Tahsin Çoşkun isimli genç ziraat mühendisini yanına çağırttı.

“Tahsin! Bir konu hakkında düşüncelerini almak istiyorum. Bu yüzden seninle bir yere gideceğiz. Haydi benimle gel,” dedi. Ve Tahsin’le birlikte günlerdir üzerinde düşündüğü araziye gitti. Aracından indiğinde, kendini yemyeşil bir ormanda gezintiye çıkmış gibi hissediyordu. Bir süre sonra merak içinde kendisini izleyen Tahsin’e döndü ve araziye kucakları gibi göstererek “İste burada, çok sevdiğim ve değer verdiğim halkıma hediye edebileceğim bir orman çiftliği kuracağım. Ama bu çiftliğin tüm masraflarını ben karşılayacağım,” dedi.

Mustafa Kemal’in konuşmasındaki kararlılığı fark eden Tahsin, ne söyleyeceğini şaşırmişti. Bölgedeki arazi durumunu önceden biliyordu. Çok kötüydü. Burada hiçbir ürün yetişmezdi. Sonuçta hayran olduğu Gazi’si bu konuda başarısız olup hayal kırıklığına uğrayacaktı. Tüm bunları düşününce iyice kafası karıştı. Araziye, umutsuz gözlerle bir kez daha baktıktan sonra, “Paşam!” dedi. “Ne yazık ki bu araziden verim almamız mümkün değil. Hem bir sürü verimli toprak varken, neden burayı tercih ettiniz?” diye sordu.

“Evet! Ankara'nın kenarında bataklık, çorak ve kötü bir yer burası. Söyle bakalım Tahsin, biz burayı ıslah etmezsek, kim gelir de ıslah eder? dedi.

Mustafa Kemal, şimdiye kadar hep zor olanı tercih etmiş ama sonunda hep başarmıştı. Bataklık ve kurak bir araziye ağaçlandırmak da kolay olmayacaktı. Ama kolayı herkes yapabiliirdi, önemli olan zoru başarmaktı. O, yine zor bir işe başlamak üzereydi.

“Tahsin!” dedi, kendisini dikkatle izleyen genç mühendise. Sonra kararlı bir ses tonuyla, “Buraya ziraat mühendislerini getir ve onlarla birlikte bana, arazinin durumu hakkında resmi bir rapor hazırlayın,” diye konuşmasını tamamladı.

Mustafa Kemal Paşa, orman çiftliği için hemen girişimde bulunmak istiyordu. Söz konusu arazi üzerinde, modern tarım tekniklerini kullanarak ağaç yetiştirecekti ama köylüsü de bu konuda oldukça tecrübeliydi. Hem toprağı oya gibi işleyip ürün yetiştiren onlar değil miydi? Elbette onlardı.

O gün sıradan bir vatandaş gibi giyinip, arazinin etrafındaki köylülerle konuşmaya gitti. Kimse onu tanımamıştı.

Onlara araziyi göstererek, “Ağalar, burada ağa. yetişip yetişmeyeceğini bana en kolay yoldan nasıl gösterirsiniz? diye sordu.

Milletin efendisi olan köylüler, iyi kalpli ve yardımseverlerdi. Gazi'ye hemen su dolu bir testi, kazma ile kürek getirip verdiler. Sonra da “Ağam, arazinin toprağını kaz. Kazdığın çukurun içine, ağzı

toprağa gelecek Şekilde testiği gm. İki gün sonra testiği çıkarıp bize getir. İste o zaman arazide ağaç yetişip yetişmeyeceğini sana söyleriz,” dediler.

Mustafa Kemal, köylüsüne inanıyor ve onlarla gurur duyuyordu. Onların söylediği gibi testiği toprağa gömdü ve iki günün geçmesini sabırsızlıkla bekledi. İkinici günün ardından aynı kıyafetlerle testiği çıkartmaya gitti. Testinin içerisindeki su bitmiŐti. Gazi, boŐ testiği götürüp köylülere gösterdi.

Köylülerin yüzleri, boŐ testiği görünce güldü. Sevinç içerisinde, “Ağam! Ağam! Testinin içindeki suyu toprak emmiŐ. Sen arazinin üstünün kurak olduğuna aldanma, toprakla biraz uđraŐırsan ektiğini biçersin,” dediler.

Bu sözleri duyan Gazi, çok sevindi. Gözleri mutluluktan pırl pırl parlıyordu. Ankara’ya kendi parasıyla kocaman bir orman iftliği kuracak ve sonsuz değer verdiği millerine hediye edecekti.

KŐke geldiğinde, Tahsin kendisini elinde Paşa’nın istediği raporla bekliyordu.

Gazi belgeleri alıp okudu. Raporda, “BU ARAZİDE HİÇBİR ŞEY YETİŐMEZ!” yazıyordu. Arazinin projesini kafasında çoktan oluŐturan Gazi, kalemini aldı ve raporun yanına, “BURASI VATAN TOPRAĞIDIR, KADERİNE TERK EDİLEMEZ!” diye yazdı.

Bataklık arazi de kaderine terk edilmeyecek, “Orman iftliği” kurulacaktı. Hemen bölgedeki araziler, bedelinin üzerinde satın alındı. Ve yeŐilin önemini yıllar öncesinden bilen Gazi Mustafa

Kemal önderliğinde, ağaçlar dikildi, çalışmalar yapıldı. Yılları içinde çiftliğin tepeleri yemyeşil ağaçlarla süslenmiş, uçsuz bucaksız bir orman olmuştu. Türk milletine koskoca Türkiye Cumhuriyeti'ni hediye eden Mustafa Kemal çok ama çok mutluydu.

ATATÜRK VE KÖPEĞİ FOKS

Gazi Mustafa Kemal'in yüreği insan sevgisinin yanında hayvan sevgisiyle de doluydu. Hangi hayvan olursa olsun; ister güvercin, ister kedi, ister köpek, ister at... hepsi onun için çok değerliydi. Çünkü hayvanları, doğanın ve yaşamın apayrı bir güzelliği, hem de vazgeçilmezi olarak görüyordu.

Yine bir sabah Yalova sokaklarında gezintiye çıkmıştı. Her yerde huzur, her yerde güven vardı. Yolda seyyar fotoğrafçı Hasan Efendi'yi gördü.

Fotoğrafçı sehпасını kurmuş fotoğraf çekiyordu. Sehpanın ayaklarının arasında da yavru bir köpek keyifli bir şekilde yatıyordu. Gazi, köpeği görünce içi sevgi ve şefkatle doldu.

Köpeğin sevimli halini gülümseyerek izledikten sonra Hasan Efendi'ye, "Kolay gelsin... Bu köpek senin mi?" diye sordu.

Mustafa Kemal'in yüreğindeki hayvan sevgisini gözlerinde okumuştı Hasan Efendi. Şaşırdı. Demek ki hayran olduğu paşası, hayvanlarla da ilgileniyordu. Onun doğa aşığı olduğunu biliyordu ama hayvanları böyle sevdiğini bilmiyordu. Bu hoşuna gitti. Cumhurbaşkanı ile bir kez daha gurur duymuştu.

"Evet, paşam. Bu köpek benim," diye yanıtladı, yılların fotoğrafçısı. Bu arada yavru köpek, konuşulanlara kulak verip, sanki bir şeyler anlarmışçasına kuyruğunu sağa sola sallıyordu.

"Adı ne, bu sevimli köpeğin?"

"Foks, efendim."

"Hımmm... demek tilki."

"Evet, paşam."

Mustafa Kemal, köpeğin kahverengi ipeksi tüylerinin pırıl pırıl parlamışını hayranlıkla izliyordu. Doğrusu bu sadık, duygulu, yaman ve hassas görünen sokak köpeğini pek beğenmişti. Öyle ki, Alber isimli ev köpeğini kaybettikten sonra, belki de ilk kez bir köpeğe karşı böyle yakınlık hissediyordu.

Foks'un her halini dikkatle inceledikten sonra, "Çok güzel bir köpek," diye duygularını dile getirdi.

Hasan Efendi, iyice şaşırmişti. Kendisini de hayvanları sevip korurdu ama Gazi'nin hayvan sevginin, kendisinininkinden daha fazla olduğunu anladı. Çok sevdiği köpeğini, "Evet paşam, güzel bir köpek. Eğer beğendiyseniz size hediyem olsun," diyerek Mustafa Kemal'e armağan etti.

Gazi için bu değerli bir hediye olurdu kuşkusuz. Sevinçle kabul etti. Tabii ki ücretini ödemek şartıyla alabileceğini, aksi takdirde kabul edemeyeceğini belirtti. Ve Hasan Efendi'ye zorla 50 lira gibi yüksek bir bedel ödeyerek yavru köpeği satın aldı. Adı Foks olan bu erkek köpek, bundan sonra Mustafa Kemal'indi.

O günden sonra Foks, kendi cinsindeki köpeklere pek de kısmet olmayacak şekilde Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde yaşamaya başladı. En güzel yataklarda yatıyor, en lezzetli yiyecekleri, en güzel tabaklarda yiyor, istediği her şeyi istediği an yapabiliyordu. Burada oldukça mutlu olduğu her halinden belliydi. Elbette, daha önce hiçbir yerde görmediği ilgi ve sevgiyi Atatürk'ün yanında bulmuştu. Bu yüzden kısa sürede sahibine iyice bağlandı.

Atatürk için Foks'un apayrı bir değer, vardı. Her gittiği yere onu da yanında götürüyor, yurt gezilerinde bile ondan ayrılmıyordu. Fakat köşkteki diğer hayvanlarla da ilgilenmeyi ihmal etmiyordu. Öyle ki, bir gün köşkün bahçesindeki ahşap sandalyesine oturup dinlendiği sırada Foks ve arkadaşları yanına geldiler ve ayaklarının dibine

kıvrıldılar. Hepsinin çok huzurlu olduğu anlaşılıyordu, iki-üç köpek oracıkta uyuyakaldı. Atatürk onların bu hallerini sevgiyle izliyordu. Kim bilir, belki de ömrünün en mutlu olduğu anlardan birini yaşıyordu. Bu arada oturduğu sandalyeden kalkmasını gerektirecek bir durum oldu ama uyanmasın diye uzun süre, onlar uyanana kadar yerinden bile kıpırdamadı.

Yüreğinde hayvan sevgisi olmayan birinin başka sevgiler taşıması mümkün değildi. Atatürk'ün yaşamında özel bir yeri olan Foks, gün geçtikçe büyüyordu. Sahibine olan sevgi ve sadakati de iyice artmıştı. Artık sahibini kimseyle paylaşmak istemiyordu. Derken bir gün köşke gelen yabancı bir köpek, bu duygusunu iyice artırınca hırçınlaştı. Kızgınlığını ve kıskançlığını, kendisini sevmek isteyen sahibinin elini ısırarak gösterdi.

Bu durum karşısında köşktekiler paniğe kapılmışlardı. Kendi araların, "Sahibini ısırın köpekten hayır gelmez, yine ısırabilir," diyorlardı.

Atatürk ise her zamanki gibi sakindi... Foks'taki sevginin büyüklüğünü düşünüyor, eline pansuman yapana, "Kötülük yapmak için ısırmadı," diyordu. Ama köşktekiler tedirgin olmuştu bir kere. Foks'u bir an önce köşkten uzaklaştırmanın yolunu arıyorlardı. Sonunda kontrollerinin yapılması gerektiğini bahane ederek köpeği Atatürk Orman Çiftliği'ne yolladılar...

Köşktekiler, Foks'tan kurtulduları için mutluydular. Atatürk ise sevgili köpeğinin kontrollerinin yapılıp

geleceği günü sabırsızlıkla bekliyordu. Ama ne yazık ki beklediği gibi olmadı. Çünkü sadık dostu Foks yerine, ölüm haberi geldi.

Atatürk, köpeğinin ölümüne çok üzülmüştü. Sadık, koruyucu, aklına eseni yapan, yabancılara pabuç bırakmayan ve duygulu köpeğini hiç unutamayacaktı. Unutmadı da. Öyle ki, Foks'un adı her anıldığında, gözleri acıyla doldu ve onunla birlikte yaşadığı günler, bir film şeridi gib gözlerinin nnden gelip geçti.

GAZİ MUSTAFA KEMAL VE SİĞIRTMA MUSTAFA

Bir zamanlar, Marmara Denizi'nin kıyısında bulunan Yalova adlı küçük ve şirin bir ilçede, Mustafa adlı bir ocuk yaşardı. Mustafa'nın en büyük dileği, arkadaşları gibi okula gitmek ve okumaktı. Ama ne yazık ki o çok fakir bir ailenin çocuğuydu. Onun, okul yerine dağlarda sığırtmalık yaparak ailesinin bütçesine katkıda bulunması gerekiyordu.

Yıl 1929'du. Güzel bir eylül sabahından Mustafa erkenden uyandı. Sığırları otlatması gerekiyor. Haman elini yüzünü yıkayıp iş kıyafetlerini giydi. Bir parça kuru ekmekle açlığını giderdikten sonra yola koyuldu. Sığırları nde, kendisi arkada, mis kokulu

otların yetiştiği dağa doğru ilerliyordu. Göküzünde pırıl pırıl bir güneş, yeryüzünde yemyeşil bir doğa vardı. Her yer, her şey eşsizi güzellikteydi. Ama Mustafa, bu güzellikleri fark edemeyecek kadar yorgundu. Çünkü o hastaydı. Sıtma olmuştu. Üstelik bugün kendini her zamankinden daha halsiz hissediyordu. Tek istediği bir an önce sığırları otlatıp evine dönmektir.

Bu arada Gazi Mustafa Kemal Yalova'daydı. Çalışmalarını bitirdikten sonra Gazi, yöreyi daha iyi tanımak için kurmaylarıyla birlikte gezintiye çıkmıştı. Hava kararmaya başlayınca da çiftliğe dönmek üzere yola koyuldular. Fakat hiçbir yol onların çiftliğe götürmüyordu. Açık söylemek gerekirse kaybolmuşlardı. Gazi ve yanındakiler bir süre sesli düşündükten sonra, farklı bir yolu denemeye karar verdiler ve atlarını oraya sürdüler...

Küçük Mustafa gün boyunca yemyeşil çimenlerde sığırlarını otlattıktan sonra çiftliğe doğru, yorgun adımlarla yürüyor. Birden uzaktaki atlıları fark etti. Atlılar, atlarını ona doğru dörtnala sürüyorlardı. Şüphesiz, "Neler oluyor?" diye mırıldandı.

Derken atlılar kısa sürede Mustafa'nın yanına ulaştılar. Hepsi iyi giyimli ve önemli insanlara benziyordu. Mustafa, onların bu halini görünce, şüphesinin yersiz olduğunu anlayıp rahatladı.

En öndeki atlı, Mustafa Kemal'dir. Gazi, atından indi ve Mustafa'nın yanına yaklaşarak, "Çocuğum, çiftliğe nasıl gidilir?" diye sordu.

Mustafa, yolu elindeki sopayla göstererek “Yanlış yoldan gelmişsiniz. Çiftliğe şu gördüğünüz yoldan gidilir,” dedi

Gazi, çocuğa teşekkür ettikten sonra sevgiyle; “Senin adın ne? diye sordu.

“Mustafa!” dedi çocuk. Sonra “Ama burada bana sığirtmaç Mustafa derler,” diye ekledi.

Gazi, “Mustafa” ismini duyunca gülümsedi. Fakir olduğu her halinden belli ola çocuğa, sevgi ve şefkatle bakıyordu. Bu arada onun sararmış benzin ve şiş karnı dikkatini çekmişti. Çocuğun hasta olabileceğini düşündü.

“Öyle mi? Benim adıma da Mustafa. Demek ki seninle adaşız. Ama adımın yanında bir de Kemal var,” dedi. Sonra çocuğun omuzuna sevgi ile dokunup, “Gazi Mustafa Kemal’i tanır mısın? diye sordu.

Sığirtmaç Mustafa, gün boyu dağlarda sığırlarını otlatan gariban bir çocuktur. Gazi, ismini büyüklerinden ve okula giden arkadaşlarından duymuştu ama kendisini nereden bilebilirdi ki? Ciddi bir şekilde; “Hiç görmedim!” dedi.

“Onu sever misin?”

“Tabii severim.”

“Neden seversin?”

“Paşa olduğu için severim.”

“Peki, onunla tanışmak ister miydin?”

“Hem de çokook!”

Mustafa Kemal’in kalbinde çocukların apayrı bir yeri vardı. Çünkü onlar Türkiye Cumhuriyeti’nin

geleceğiydi. Ülkemizin geleceğinin parlak olması için çocukların çok iyi yetiştirilip topluma kazandırılması gerektiğini düşünüyordu.

Gazi, Sığırtmaç Mustafa'yla sohbet ederken çocuğun her hareketini dikkatle inceliyordu. Konuşmasını, davranışını ve samimiyetini çok beğenmişti. Öyle ki, onunla karşılaştığı için, çiftliğe giden yolu kaybetmesine bile seviniyordu. Aslında amacı onu daha iyi tanıyarak, yardımcı olmaktı. “Sığırtmaçlık yaparak ayda ne kadar para kazanıyorsun?”

“Üç lira.”

“Aylık 3 lira olunca, yıllık kazancın ne oluyor?”

Sekiz yaşındaki Sığırtmaç Mustafa bir an durakladı. Okur-yazarlığı olmadığı için nasıl hesaplayacağını şaşırmişti. Kim bilir belki de, yılda 12 ayın olduğunu bile bilmiyordu. O anda Mustafa Kemal, çocuğun okuma yazma bilmediğini anladı. Onun daha fazla zorlanmaması için yanındakilere işaret etti. Çocuk onların yardımıyla yıllık kazancının 36 lira olduğunu hesaplayıp söyledi.

Gazi, çocuğa sevgiyle gülümseyerek yaklaştı ve cebinden bir miktar para çıkarttı. Çocuğun bir yıllık ücreti olan 36 lirayı hesaplayıp uzattı.

Sığırtmaç Mustafa ilk kez böyle bir şeyle karşılaşıyordu. Hatta daha önce kimse onunla böyle içtem ilgilenmemiştir. Çok şaşkın ve mutluydu ama hak etmediği parayı alamazdı. Almadı da.

Mustafa Kemal'in, "Neden almıyorsun?" sorusu üzerine, "Bu para çok. Üstelik nereden aldın diye bana hesap sorarlar," dedi.

Gazi, "Bu parayı ben sana bize yol gösterdiğin için veriyorum. Alacaksın!" deyince, çocuk düşündü. Sonra, "Yol göstermenin bedeli bu kadar çok olamaz. Fakat yanımda bir miktar cevizim var. Eğer siz onu da alırsanız, ben de cevizin karşılığı olarak bu parayı almayı kabul ederim," dedi

Bunun üzerine Mustafa Kemal, cevizlerini almak zorunda kaldı. Çocukla vedalaşıp atını çiftliğe doğru sürerken, çocuğun bu onurlu davranışından etkilenmiş bu hali vardı.

Sığırtmaç Mustafa, ömründe ilk kez bu kadar parayı bir arada görmüştü. Bir avucunda sım sıkı tuttuğu 36 liraya, bir giden atlılara bakıyordu. Kendi kendine, "Benimle konuşan kişi oldukça önemli birine benziyordu. Kim olabilir ki? Üstelik ikinci adının 'Kemal' olduğunu söyledi. Yoksa bu Gzi Mustafa Kemal mi? " diye düşündü. sonra da büyük bir coşkuyla, "Evet!.. Evet o!.. Gazi Mustafa Kemal'in ta kendisi! Çünkü böyle mükemmel bir insan, ondan başkası olamaz," diye haykırdı.

Gazi, çiftliğe gelmişti ama akli Sığırtmaç Mustafa'da kalmıştı. Ama öncesinde hakkında bilgi toplaması gerekiyordu. Kısa sürede onunla ilgili çok şey öğrendi ve ertesi gün Sığırtmaç Mustafa'yı yanına çağırılmaya karar verdi.

Bu arada Sığırtmaç Mustafa'nın içi içine sığmıyordu. Öyle ki gece, mutluluktan sabaha

kadar uyuyamamıştı. Hele bir de, Gazi Mustafa Kemal tarafından çağrıldığını öğrenince küçücük kalbi duracak gibi oldu. Çocukcağz, güzel bir düş gördüğünü düşünüyor, uyanmak istemiyordu. Hatta, içinde hayatının birden değişeceği, eski yaşadığı zorlukların yerini mutlu günlerin alacağını hissi vardı. Tüm bu duygularıyla bayramlık giysileri içinde çiftliğin kapısını çaldı.

Gazi onu bekliyordu, çocuğu sevgiyle karşıları. Bir süre oturup karşılıklı sohbet ettiler. Daha sonra Mustafa Kemal, çocuğun hastalığının bir an önce tedavi edilmesi için onu, Şişli'deki Himaye-i Etfal Hastanesi'ne yolladı. Çocuğun hastalığı bayağı ilerlemişti. Hemen tedaviye alındı...

Sonra ne mi oldu?

Uzun bir tedavi sonrasında sağlığına kavuşan Sığırtmaç Mustafa için güzel günler başladı. Yıllardır özlemini çektiği okuma-yazma istediğini Mustafa Kemal yerine getirecekti. Ailesinin de onayını aldıktan sonra Beşiktaş'taki 19. İlk Mektep'e yolladı. Mustafa oldukça başarılı bir öğrenciydi. Burayı bitirince Gazi, onu Maçka'daki Fevziye Lisesi'nde gönderdi. Kuleli Askeri Lisesi'nde de eğitim aldıktan sonra Kara Harp Okul'unda Tankçı Teğmen rütbesiyle mezun olup, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne katıldı. Orada da başarılı ve mutlu bir yaşam sürdü...

ATATÜRK VE İĞDE AĞACI

“Ben, bir iğde ağacıym. Yol kenarındaki toprak parçasında yaşıyorum. Evim, Çankaya’dan meclise uzanan yolda Beni buraya kim dikti, nereden geldim, kaç yaşındayım? Hiç bilmiyorum. Bildiğim bir şey varsa, o da yıllardır burada tek başıma yaşadığım.”

İğde ağacı, nazlı bir ağaç türü değildi. Fakir, kuru, kurak ve tuzlu topraklarda bile yetişip erozyonu önleyebilen bir özelliğe sahipti. Beyaz ve yeşil karışımı yapraklarının zarif dansıyla bahar rüzgarına eşlik eder, Haziran ayının gelmesiyle birlikte minik çiçeklerini açarak etrafa mis gibi kokular yayardı. Sonbahar mevsimindeyse iğde denilen, unlu gibi olan tatlı meyvesini insanlara sunardı. Bu onun mutluluğuydu. Zaten varoluşunun sebebi, insanlara ve diğer canlılara yarar. Karşılığında tek isteği; değer verilip korunmaktı. Ama ne yazık ki, bu isteğini çok az insan

farkındaydı. Farkında olanlardan biri de, Mustafa Kemal Atatürk'tü.

Yol üzerinde susuz, gübresiz dimdik ayakta duran iğde ağacı, Atatürk'ün en sevdiği ağaçlardan biriydi. Bu nedenle, kurak ve çorak Ankara yollarından meclise giderken, genellikle Çankaya'dan gidilmesini isterdi. İğde ağacına yaklaşacağı anı ipele çeker, gördüğü zaman içi içine sığmazdı.

Bu ağaç, Mustafa Kemal'in yeşile olan özlemini biraz olsun giderir, yapraklarının ve dallarının büyüdüğünü gözlemlemek ona mutluluk verirdi. Hatta bazen arabasından iner, ağaca selam verirdi.

Mustafa Kemal yine bir gün, beraberindekilerle birlikte meclise gitmek için yola koyuldu. Şoförü, uzun zamandan beri, Ata'sının hizmetinde çalıştığı için onu çok iyi tanıyordu. Yol boyunca aracını normal bir hızla sürdü. İğde ağacına yaklaştığında frene basıp aracı yavaşlattı. Araçtakiler, şoförün bu davranışına bir anlam verememişlerdi. Atatürk'e dönüp baktılar, belki nedenini öğrenebiliriz diye. Ama Atatürk, dikkatli bir şekilde arabanın camından dışarı bakıyordu. Onu rahatsız etmemek için ses çıkarmadılar.

Bir süre sonra Atatürk şoförüne döndü ve "Ağacın yanında dur!" dedi.

Atatürk araçtakilere bir şey söylemeden aracından inip ağacın yanına gitti. Ona bir süre hayranlıkla baktı, kuruyan birkaç dalını kopardı. Beraberindekiler Atatürk'ün bu davranışına bir anlam verememişlerdi, araçtan inip onu

garipseyerek izlemeye koyuldular. Bir süre sonra Mustafa Kemal'in ağaca selam verdiğini görünce iyice şaşkırdılar. Koskaca Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, bir ağaca selam veriyordu. Böyle şey olur muydu?

İçlerinden biri yanına iyice yaklaşarak "Aman paşam, ne yapıyorsunuz? Hiç ağaca selam verilir mi? Bir gören, bir duyan olacak!" diye kendince Atatürk'ü uyarmak zorunda kaldı.

Atatürk bu sözleri duymazdan geldi. İğde ağacıyla arasındaki bu güzel anı bozmak istemiyordu.

Ayrılacakları zaman yanındakilerin şaşkın bakışları eşliğinde arabaya bindi. İğde ağacına son bir kez bakıp gülümseyerek baktıktan sonra, "Ağaçlar; yediğim meyveyi, sığındığım gölgeyi ve soluduğum havayı sağlayan askerlerdir. Diğer askerler kadar, ağacın da selama hakkı vardır," diyerek ona sorulan soruyu yanıtlamış oldu.

Yanındakiler, Atatürk'ün bu sözleri karşısında ne söyleyeceklerini bilemediler. Çünkü onlar için ağaç, meyve demektir. Özellikle meyve vermeyen bir ağaç hakkında hiç böyle düşünmemişlerdi. Düşüncelerinden utandılar, kendilerinde Atatürk kadar ağaç sevgisi ve bilgisi olmadığını fark ederek üzüldüler.

Atatürk için ağaç, çiçek ve yeşillik, uygarlık demektir. Bu yüzden hep gelecek nesillere, yemyeşil bir ülke bırakma çabasında içindeydi. Fırsat buldukça ağaç diker, dağların ve tepelerin ağaçlandırılmasını isterdi.

Derken bir gün, meclise giden yolda, genişletme çalışmaları başlatıldı. İşlerin bir an önce bitirmek isteyen görevliler, yoğun bir şekilde işlerini sürdürüyorlardı. Bir yandan toprak kazılıyor, bir yandan çıkan topraklar kamyonlara yüklenip çevreden uzaklaştırılıyordu. Atatürk'ün selam verdiği iğde ağacı da çalışmanın yapılacağı yol üzerindeydi. Ellerindeki plana göre ağacın kesilmesi gerektiğinden işçiler hemen harekete geçtiler ve kısa sürede ağacı yerle bir ettiler.

Atatürk, iğde ağacının kesildiğinden habersizdi. Bir gün kalbinde ağaç sevgisi olan bir arkadaşıyla birlikte meclise gitmek için yola koyuldu.

Arkadaşına, iğde ağacını gösterecekti.

Yaklaştıklarında, yolda genişletme çalışmalarının başlatıldığını gördü. O anda içini bir hüzün kapladı. Bir süre ağacın olduğu yere geldiklerinde, ne yazık ki onu göremedi. İğde ağacını kesmişlerdi.

Dayanamadı, hırsıyla arabasından indi ve orada bulunan görevlilere, “iğde ağacına ne yaptınız?” diye öfkeyle sordu.

Görevliler, “Paşam! Yol genişletme çalışmalarımız sırasında ağacı kesmemiz gerekiyordu, kestik,” dediler.

Zavallı iğde ağacı, düşüncesizliğin ve değerbilmezliğin kurbanı olmuştu. Atatürk buna çok üzüldü. Ama hiçbir şey ağacı geri getiremeyecekti. Hüzünlü bir şekilde arabasına doğru yürüyerek, birden geri döndü ve görevlilere, “Keşke haberim olsaydı. Sizlere onu kurtaracak bir

yol gösterirdim. Unutmayalım ki her şeyin bir çözümlü vardır,” dedi.

Kuşkusuz ki Atatürk için bir ağacı kaybetmek, büyük önem taşıyordu. Daha fazla kalamadı ve üzüntüyle oradan ayrıldı. Nasıl üzülmeyin ki? İğde ağacını, her gün yolunu bekleyen bir arkadaş gibi görmüştü. Sevgili arkadaşının acımasızca yok edildiğini düşüncesi yüreğini sızlatmıştı. Öyle derin duygular içerisindeydi ki, gözlerinden yanaklarına doğru süzülen yaşlara engel olamadı. Evet! Atatürk iğde ağacı için ağlıyordu... Aynı üzüntüyü oradan her geçişinden yaşadı.

YÜRÜYEN KÖŞK

Sımsıcak bir yaz günüydü. Ertuğrul Yatı, masmavi dalgaların arasında İstanbul'dan Bursa'ya gitmek üzere hazır bekliyordu. Yolcular denizden gelen iyot kokusunu soluyarak yata bindiler. Bir süre sonra yat, pırıl pırıl gökyüzünde kanat çırpın martılar eşliğinde denize açıldı.

Yatın çok değerli bir yolcusu vardı. Yolcusunun adı; Gazi Mustafa Kemal'di. Gazi, bir süre kamarasında çalıştı. Ardından çok sevdiği denizi, doğayı ve gökyüzünü seyretmek için güverteye çıktı. Bu arada yat, Yalova açıklarında denizi köpürterek yol alıyordu. Mustafa Kemal, denizin masmavi suyuna ve sahildeki yemyeşil ağaçlara hayran kalmıştı. Öyle ki doğa, sözcüklerle anlatılamayacak kadar güzeldi. Hele sahile doğru yaklaştıkça daha da beliren ulu bir çınar ağacı vardı ki, Gazi'yi adeta büyüledi.

O çınarı yakından görebilmek için kaptana, "Dur!" emrini verdi. Ertuğrul Yatı, Yalova'nın sakin sularına demir attı. Gazi Mustafa Kemal, kendini büyüleyen bu çınarla buluşacağı için çok heyecanlıydı. Çünkü çınar ağacı, kalıcılığın ve

ululuğun sembolüydü. O anda Türkiye Cumhuriyeti'nin de, böylesi uzun ömürlü olmasını istediği için, çınar ağacıyla duygusal bir bağ kurmuştu. Tekneye binip sahile çıktı ve büyük adımlarla ağaca doğru ilerledi.

Çınarın altına geldiğinde, yıllar önce kaybettiği bir dostuna yeniden kavuşmuş gibi hissetti. Ağacın etrafında bir- iki kez dolandı. Güçlü, kalın ve pütürlü gövdesine hayranlıkla dokundu. Sonra altına oturup, sırtını ağacın geniş gövdesine dayadı. Bir süre öyle oturup kaldı. Engin denizin maviliği ve doğanın yeşilliği öyle muhteşemdi ki, tam oraya bir köşk yaptırmaya karar verdi. Ayağa kalkıp ağaçtan biraz uzaklaştı.

Kendisini takip eden kurmaylarına ağacı göstererek "Bu ulu ağacın yanında, küçük bir köşk yapılmasını istiyorum," dedi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal, küçük bir köşk ister de, kurmayları ihmal eder miydi? Tabii ki hayır. Yolculuklarının sonunda hemen harekete geçtiler ve 22 gün sonra, 12 Eylül 1929'da çınar ağacının yanına, iki katlı ahşap bir köşk yaptırdılar.

Gazi, köşkü çok beğenmişti. Hayal ettiği gibi, küçük ve gösterişten uzaktı. Bundan böyle Yalova'ya geldiği zamanlarda burada konaklayacak, doğayla baş başa kalacaktı. Ve de öyle oldu. Ahşap köşkte çalışmalarını bitirip, ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra, çınar ağacının altına oturur, etrafı seyrederken, dallarda

ötüşen kuşların civıltısını dinleyerek kahvesini yudumlardı...

Vatan toprağının her bir karışına sevdalı olan Mustafa Kemal, burada olmaktan ayrı bir mutluluk duyuyordu. Ona bu mutluluğu yaşatan en önemli şey de, çevredeki ağaçlardı. Her gelişinde, onların birbirinden güzel yapraklarına, köklerinden yeni çıkan sürgünlerine, gövdelerini koruyan kabuklarına, dallarına, birbirinden güzel ve uyumlu renklerine hayranlıkla bakardı. Kim bilir belki de Gazi, burada ömür boyu yaşasa bıkmazdı. Ama ne yazık ki onun böyle bir lüksü yoktu. Çünkü o, kendini Türkiye Cumhuriyeti'ne adanmıştı...

Aradan tam bir yıl geçmiş, köşk bir yaşına girmişti. Ağaçların dilinden iyi anlayan bahçıvan, çevredeki ağaçlara çok iyi bakmıştı. Bu yüzden de çınar ağacı iyice dallanıp, budaklanmıştı. Mustafa Kemal bu durumu memnuniyetle izliyordu. Çünkü bu çınarın yaprakları, dalları ve rengi daha da bir canlanmıştı. Ama bu bahçıvan endişeliydi. Endişesini, Gazi ve kurmayları köşkün etrafında gezindiği sırada, "Paşam, çınar ağacı büyüdü, köşkün temelinde ve çatısına zarar verecek duruma geldi. Dallarının bir an önce kesilmesi gerekiyor," diyerek dile getirdi.

Bahçıvanın bu sözleri, doğa aşığı Mustafa Kemal'i bir an için kızdırmıştı. Ülkenin her bir karış toprağı ağaçlarla kaplı olsa bile bir dalın kesilmesine razı gelmezdi. Gelmeyecekti de. Masmavi gözleriyle bir ulu çınara, bir de köşke

baktı. Sonra bahçivana dönüp kararlı bir ses tonuyla,

“Tek bir dal kesilmeyecek, köşk yürüyecek!” dedi.

Gazi'nin bu sözleri, bahçıvan ve çevresindekileri şaşırtmıştı. Çünkü böyle bir şeyi ne duymuşlar ne de görmüşlerdi. Onlar için bu akla ve mantığa tersti. Kendi kendilerine, “Köşk nasıl yürür ki?” diye soruyorlardı. Her zaman öngörülü olan Mustafa Kemal, onların ne düşündüğünü tahmin ettiği için, köşkün nasıl yürütüleceğini bir bir anlatarak onları aydınlattı.

Ve köşk yürütme çalışmaları, 8 Ağustos 1930 tarihinde başlatıldı. Bu olağanüstü ve bir o kadar da riskli işi Gazi, beraberindekilerle birlikte dikkatle izliyordu. Önce, İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'nün uzman ekipleri denetiminde, köşkün çevresindeki toprak büyük bir dikkatle kazıldı. Köşkün temeline gelene kadar kazma işlemi devam etti. Daha sonra İstanbul'dan getirilen tramvay rayları temelin altına döşendi. Köşk, rayların üzerine oturtulup yavaşça kaydırılarak çınar ağacından 4 metre 80 santim uzaklaştırıldı. Ve köşkün adı da bundan böyle. “Yürüyen Köşk” oldu.

O zamanki teknik imkansızlıklara karşın, iki gün süren yoğun ve dikkatli çalışma sonrasında ne ahşap köşk ne de çınar ağacı zarar görmüştür. Çalışmaların başarıyla tamamlandığını gören Mustafa Kemal çok mutluydu. Artık içi rahattı. Çünkü o, ağacın olmadığı yerde insanın, insanın olmadığı yerde ağacın olamayacağını biliyordu.

BEN AĞACIM

Bir yere akılı
Ama bilmem nedir sıkıntı.
Kuşlarım var,
Her mevsim gelir.
Bende yuvalanır.
İnsanlarım var,
Ortak her şeyime,
Ürün veremesem,
Kurusam bile
Ben ekmek gibi
Su gibi kutsal.

Ben ağacım, bir yere tutsak.
Ya dolaşabilseydim?
Bozkırlarda ve o,
Alın teri,
Toprağa düşmeden kuruyanlara.
Götürebilseydim gölgemi.

Ben ağacım,
Tüm yararlı, tüm güzel.
Nasıl uzanı bana, nasıl,
Bir acımasız el?!
Ey insan,
Sen beni sev, koru
Yaşamak istiyorsan

Ben...

Ben insan olacakmışım...